

Број:

17.1.

2025.

год.

САОПШТЕЊЕ

ЧЛАНОВИМА ОРГАНА СИНДИКАТА ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ ПРЕДСЕДНИЦИМА СИНДИКАЛНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА ЧЛАНОВИМА СИНДИКАТА ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ

Поштоване колегинице и колеге,

На захтев чланства и по одлуци Републичког одбора, Синдикат образовања Србије је иницирао сарадњу са другим репрезентативним синдикатима у образовању и предузет је низ заједничких активности од 2023. године. Након трагедије у ОШ Владислав Рибникар у Београду, организовали смо велики протест у септембру 2023. године и истакли захтеве за измену кривичног законика у циљу заштите запослених у просвети, за изједначавање просечне плате у образовању са просечном платом у републици и за смањивање обимне администрације у школама.

Репрезентативни синдикати су најавили штрајк и почели су преговори који су завршени закључивањем Протокола између Владе Републике Србије, Министарства просвете и репрезентативних синдиката у октобру 2023. године.

Током 2024. године социјални дијалог је вођен само преко радних група које су формиране за основно и средње образовање, предшколско васпитање и образовање и кроз нову радну групу за израду закона о финансирању високог образовања. Радну групу из 2023. године је Влада разрешила дужности. Изговор за то, надлежни државни органи су имали у изборима и предугом чекању на формирање Владе и министарстава.

После најаве репрезентативних синдиката да ће организовати протесте по градовима и почети штрајк, преговори су почели са великим закашњењем. Из медија смо сазнали да ће просвета добити дупло веће повећање од осталих у јавном сектору, што је наводно требало да нас задовољи и да одустанемо од штрајка. Протести по градовима одржани 16. септембра 2024. године.

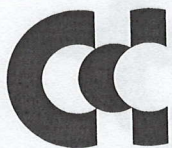
Прва понуда је била да се у просвети плате од јануара 2025. године повећају за 12% наставном и 8% ненаставном особљу. Тај предлог није прихваћен, не само зато што би довео до неправедне поделе међу запосленима, већ и зато што није довољно да би се испоштовала одредба Протокола о изједначавању плате наставника почетника са седмим степеном СС, са просеком у РС.

Зато је донета одлука да се одржи велики протест у Београду почетком октобра, који је био највећи протест организован у последњих 20 година са близу 10 хиљада учесника. Током октобра чланство се изјаснило о ступању у штрајк који би се у новембру одвијао по школским управама.

Пре почетка штрајка одржан је још један велики протест на дан када се догодила велика трагедија у Новом Саду и погибије 15 људи, због пада надстрешнице на железничкој станици.

Штрајк по закону, скраћењем часова на 30 минута, је почео у понедељак 4. новембра по школским управама, односно по распореду који смо послали на терен. У штрајку су биле установе из више ШУ и трајао је по недељу дана, тако да је у току месеца била покривена цела Србија. Уз огромне притиске из школских управа, појединих директора, полиције и других, штрајк је из дана у дан добијао на интензитету.

Влада и Министарство просвете су изјавили да у 2024. години нема средстава за додатна повећања и понудили једнако повећање за све од 11%, повећање разредног

старешинства са 7 на 8% и исплату помоћи од 15 хиљада динара. Понуда није прихваћена и синдикати су поновили да се проблем са платама мора решити системски.

У међувремену, почетком децембра, дошло је до озбиљних друштвених превирања, када су студенти организовали протесте и блокаде факултета. Синдикат образовања Србије је на седници Републичког одбора пружио подршку студентима, посебно у вези са захтевима који се односе на финансијско стање у високом образовању. Овим протестима су се придружили и матуранти средњих школа. Као пунолетни грађани, њихово је право да искажу свој став, а синдикати нису ни на који начин били покретачи, иако су представници власти преко медија оптужили синдикате само зато што су професори стали уз своје ученике.

Тек када су репрезентативни синдикати одлучили да спроведу анкету у чланству да ли да друго полугодиште крене са обуставом рада, преговори су интензивирани. На састанку крајем децембра са министарком просвете и представницима других министарстава, коме је присуствовао и председник РС, предочена је још једна понуда да се плата увећа само за просвету у октобру 2025. године за 10% само за наставно особље.

Ни ову понуду синдикати нису прихватили, да би се почетком јануара на преговорима дошло до помака и понуде да се већ од марта плате у просвети повећају за 5% и у октобру за 5% кроз измену коефицијената и да се закључи ПКУ за основне и средње школе и домове ученика са новим одредбама које би обавезале Владу да преговара са синдикатима након првих шест месеци и изврши усклађивање плата са републичким просеком.

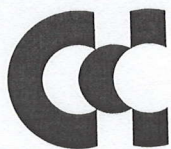
Паралелно са преговорима о материјалном положају, репрезентативни синдикати су тражили да се усвоје измене и допуне кривичног законика (усвојене и ступиле на снагу) и да се смањи огромна администрација које оптерећује запослене у школама (зауостављен пројекат Здравитас).

Синдикат образовања Србије је посебно тражио изједначавање цене рада у студентском стандарду са ученичким стандардом и потписивање анекса ПКУ за високо образовање. Морамо нагласити да репрезентативни синдикати са којима смо заједно водили активности не заступају запослене у високом образовању, а запослене у предшколском васпитању и студентском стандарду има само ГСПРС „Независност“, што се битно одражава на преговоре и нашу позицију.

На последњем састанку са Владом и надлежним министарствима дата је понуда о којој су се репрезентативни синдикати изјаснили и прихватили мораторијум на штрајкачке активности и наставак преговора.

Резултати штрајка су следећи:

- Измењен је кривични законик у делу кривичне одговорности напада на запослене у образовно-васпитним установама и чланове њихових породица.
- Успели смо да од јануарске плате сви запослени у образовању добију једнако повећање од 11% (а не 8% за ненаставно и 12% за наставно особље).
- Успели смо да добијемо ванредна повећања за запослене у основном и средњем образовању за 5% од мартовске и 5% од октобарске плате у 2025. години, кроз измену Уредбе о коефицијентима, о чему се преговори настављају.
- Прихваћене су измене и допуне ПКУ које се односе на обавезу Владе да преговара са синдикатима након првих шест месеци и изврши усклађивање плата са републичким просеком, чиме се у наредне три године обезбеђује да плата почетника прати републички просек.

- Потписан је ПКУ за запослене у студентском стандарду и договорено анексирање након потписивања ПКУ за основне и средње школе и домове ученика.
- Успели смо да колеге које су у систему и раде у више школа, заснују радни однос на неодређено време са 30% норме, а потом и могућност да употпуне норму.
- Успели смо да одељењским старешинама повећамо накнаду за старешинство са 4% на 7%.
- Успели смо да закључимо анекс ПКУ-а за високо образовање и скренемо пажњу јавности на положај запослених у високом образовању, чија је основица за обрачун плате ниже од осталих у систему образовања за више од 14%. Наше колеге из високог образовања смо укључили у рад на Закону о високом образовању и Закону о финансирању високог образовања.
- Зауоставили смо ЗДРАВИТАС.

На састанку Владине радне групе за преговоре са синдикатима од 13. јануара 2025. године, прихваћено је повећање за секретаре и шефове рачуноводства са седмим степеном, а Синдикат образовања Србије је инсистирао на повећању од 5% за ненаставно особље са трећим, четвртим, петим и шестим степеном стручне спреме.

Наглашавамо да преговори нису завршени и да се настављају о осталим одредбама ПКУ за основне и средње школе и домове ученика, увећању коефицијената за ненаставно особље са коефицијентима од 9,73 до 17,32, као и за плате у студентском стандарду и утврђивању рока за доношење закона о финансирању високог образовања.

Неправедан однос Владе према високом образовању се види кроз стално одлагање социјалног дијалога, одуговлачења закључивања анекса ПКУ за високо образовање и доношења Закона о високом образовању и Закона о финансирању високог образовања које се пролонгира због комплексности вишегодишњих, нагомиланих проблема који се односе на финансирање високошколских установа у Србији. Измене и допуне ПКУ за високо образовање смо припремили и усагласили са надлежним министарствима крајем 2023. године, да би након ангажовања Агенције за мирно решавање радних спорова почетком 2024. године, био потписан Споразум о решавању колективног радног спора и обавеза ресорног министарства да се Анекс ПКУ закључи у року од месец дана.

Поред свих несугласица у заједничком раду са другим синдикатима, Синдикат образовања Србије је био упоран и доследан у заштити свог чланства. Као интересна организација, Синдикат образовања Србије је, у складу са Статутом и програмским начелима, независан од послодаваца, органа власти и политичких партија и тако ће деловати и убудуће.

Највећи терет штрајка и протеста поднели су запослени у основним и средњим школама, али и запослени у предшколским установама, факултетима, ученичким и студентским домовима.

Захваљујемо се свима који су својом борбом, кроз учешће у штрајку или на протестима, дали допринос у борби синдиката за бољи материјални положај и професионалне интересе запослених. Борба синдиката је трајан процес, јер не постоји друштво у коме су сви проблеми решени. Борба се наставља.

ПРЕДСЕДНИЦА

Мр. Валентина Илић